

I. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název práce:	ČESTÍNSKO – krajinou zapomenutého lesního sklářství
Jméno autora:	Bc. Tereza BRÁZDOVÁ, DiS.
Typ práce:	diplomová
Fakulta/ústav:	Fakulta architektury (FA)
Katedra/ústav:	Ústav krajinářské architektury
Oponent práce:	Ing. Zdenka Zemanova
Pracoviště oponenta práce:	OSVČ

II. HODNOCENÍ JEDNOTLIVÝCH KRITÉRIÍ

Zadání	mimořádně náročné
<i>Hodnocení náročnosti zadání závěrečné práce.</i>	
Vložte komentář. ZADANÍ: Vypracování ideové studie, která stanoví možnosti obnovy rozvoje a kultivace krajiny v okolí obce ČESTÍN. Základem práce bude analýza zvoleného území a vyhodnocení současných problémů i budoucích příležitostí z pohledu krajinářské architektury . HLAVNÍM TÉMATEM diplomové práce je zpřístupnění a zobytnění řešeného území pro místní obyvatele a chalupáře a zároveň jeho zatraktivnění pro návštěvníky regionu. To vše se zaměřením na tématiku novověkého lesního sklářství a jeho otisku v místní krajině. Návrhová část se bude ve velkém měřítku zabývat koncepčním řešením prostupnosti krajiny a návaznostmi na její širší vztahy a dostupnosti cílových bodů v krajině. V menším měřítku se zaměří na krajinářsko-architektonické řešení vybraných zájmových míst.	
OPONENTKA: Zadání práce je velmi obsáhlé a náročné z hlediska analýzy řešeného území. Pro analytickou část využívá studentka již zpracovanou a obhájenou práci v rámci diplomního semináře v LS ak.r. 2022/2023, kterou považuje za kompletní, s obsahem všech relevantních informací potřebných k řešení zvoleného území. Z mého pohledu jde o velmi cenný vstupní podklad, jehož zpracování jistě pohltilo mnoho času, zabývající se specifickým tématem lesního sklářství a jeho vlivu na osídlení krajiny a její přeměnu. Cituji výše zadání z toho důvodu, aby bylo možné porovnat, do jaké míry má být diplomová práce komplexním řešením území, či řešením specifické problematiky s fokusem na velmi specifické téma, které nebylo v území dosud řešeno.	
Zadání považuji za velmi náročné na zpracování a naplnění i pro zavedení krajinářský atelier.	

Splnění zadání	splněno
<i>Posuďte, zda předložená závěrečná práce splňuje zadání. V komentáři případně uveďte body zadání, které nebyly zcela splněny, nebo zda je práce oproti zadání rozšířena. Nebylo-li zadání zcela splněno, pokuste se posoudit závažnost, dopady a případně i příčiny jednotlivých nedostatků.</i>	
Vložte komentář. Portfolio bude složené z těchto tří částí:	
a) Teoretické textové části na téma lesního sklářství a jeho vztahu ke krajině Čestínska. Téma lesního sklářství je důsledně analyzováno. Autorka pečlivě hledá v krajině souvislosti s rozvíjejícím se novým oborem sklářství ve zvoleném regionu a důsledky, který tento průmysl klade na utváření krajiny při jeho rozmachu v 18.století i následném zániku. Zabývá se i příčinami vývoje a úpadku řemesla v regionu. Zasazuje jej do časové osy a zamýšlí se nad historickými souvislostmi, dovozuje z nalezených nepatrných stop vývoj sídel a jejich uspořádání.	
b) Analytické části obsahující shromážděné relevantní informace a data týkající se zpracovávaného území a jeho širších vztahů a jejich vyhodnocení Analytická část se zaměřuje na specifiku rozvoje a úpadku lesního sklářství. V širších vztazích postrádám úvahu /či sondu/ do vlastnických vztahů k půdě, popis obhospodařování krajiny a její využívání v současnosti. Chybí mi souvislost s územně plánovací dokumentací, či dokumenty ÚSES. Ve prospěch autorky hovoří skutečnost, že neuhýbá ze zadání a ačkoliv pátrání po lesním sklářství je náročné, stále jej ve své práci preferuje. V detailu krajiny pak objevuje dřívější zásahy člověka do krajiny a odvozuje z potřeb sklářského řemesla například nutnost ovlivnění obrazu historické krajiny v rámci hospodaření s vodou v krajině – vytvářením	

přírodních nádrží na kumulaci vody /rybníky, drobné přehradě.../ jako uložení energie potřebné pro zpracování vstupních surovin. V terénu například rozpoznává bývalé hráze zaniklých rybníků. Věnuje se i historickému vývoji vzniku sídel a struktury vznikajících osad, založených právě v souvislosti s příchodem výtečných sklářů do tohoto území.

Toto je velmi cenná část diplomové práce, která je hodna dalšího zpracování, podrobnější dokumentace i publikačnímu zpracování.

c) Návrhové části sestávající z:

- Koncept širšího řešeného území okolí Čestína (velké měřítko) – studentka uplatňuje svůj přístup k řešení území, které ve svém terénním průzkumu rozvrhuje do tří, respektive čtyř, základních segmentů a hodnotí je ve vzájemných interakcích a pojmenovává cenná území z jejího pohledu. Své závěry interpretuje do SWOT analýzy, ze které ve svém konceptu řešení vychází.

Jako cíl si stanovuje definovat

- Prostupnost krajiny
- Obytnost krajiny
- Atraktivitu krajiny pro místní obyvatele i pro návštěvníky /turismus v regionálním měřítku

Koncept pak vyjadřuje identifikací zájmových bodů ve schematickém výkresu území.

- Krajinářsko-architektonická studie návrhů na vybraných zájmových místech

V KONCEPTU jsou zakresleny zájmové body autorky.

Následně se věnuje specifické problematice pěší prostupnosti krajiny, které ji po provedené analýze přináší témata řešení pro další část zadání a sice „naučnou stezku“.

Vyhodnocuje 57 (21 + 36) z velké části bývalých (historických dnes již neužívaných) cest, které jsou zakresleny ve schématu řešeného území; přiděluje jim svůj kód a navrhuje úpravu povrchu a vegetačního doprovodu. Nezabývá se kategorizací cest a funkcí obslužnosti území z dalších aspektů (to však nebylo v zadání).

PODROBNĚJI se zabývá návrhem – vizuální studií – vtipovaných tras pro pěší prostupnost krajiny. Zhodnocuje současný stav a navrhuje nové řešení. Definuje náročnost a modeluje profil každé z navržených tras a uvádí jejich délku.

R14 – Cesta k hájovně

R12 – Svatojakubská cesta

R7 – Cesta z Kněže k Dolnímu Dvoru

N12 – Cesta nad Čenovicemi

N16 – Cesta k Miloticím

U těchto návrhů bych vítala informaci k vlastnictví pozemků; lze však předpokládat, že jde o historický majetek obce.

Samostatná kapitola = ATRAKTIVITA

Autorka se zabývá hledáním identity místa, které nachází v objevení shodných symbolů v různých historických souvislostech. Pracuje zde mimořádně citlivě a zaznamenává každý detail.

Výstupem je piktogram/logo s názvem „češtínské slunce“, které vskutku vyjadřuje autorkou objevené souvislosti řešeného území a je designově čisté.

Tento návrh pak implantuje do další části své práce jako “pomůcku” k identifikaci území a odkrytí genia loci tohoto místa.

- Návrhu naučné stezky.

Zpracování tématu vychází z návrhů dílčích segmentů pěších okruhů, komponovaných do krajiny podle fyzické náročnosti (přesné identifikace převýšení a zákresu profilu trasy) :

Vycházkové okruhy (cca 3km trasy v řešeném území)

Turistické okruhy - malé (cca 5 -7 km trasy v řešeném území)

- velké (cca 15 km trasy v řešeném území)

Propojením těchto tras pak navrhuje ucelený okruh naučné stezky s 10 ideovými/tematickými zastaveními spojenými se sklářským řemeslem. Popis je velmi dobře zpracován.

Tento postup hodnotím jako profesionální, reflektující zadané a obtížné téma.

Ve studii se dále zabývá i návrhem mobiliáře a vizualizace orientačního systému, kterým řešené území spojuje.

Autorka do své práce o vlastní iniciativě přináší další téma : OBYTNOST KRAJINY

Toto téma propojuje s návrhem své naučné stezky a spojuje zájem turistický se zájmem obyvatel žijících v území. Navrhuje též zájmové body propojení.

Čestínská návěs

Posezení u křížku – u kamenného stolu (zde bych opravdu doporučovala v řešení citlivější přístup k historii místa a respekt k pietě, kterou se místní snaží zřejmě v rámci svých možností a prostředků vyjádřit). Přesazovat lípu vysazenou obyvateli ke 100. výročí republiky je z mého pohledu nevhodné.

Autorka pracuje s připomínkou padlých mužů v roce 1866 a vhodně využívá dominantu v krajině, kterou si místní obyvatelé oblíbili za strategické místo pro otevření tématu lesního sklárství veřejnosti. Místo navazuje na historii sídla a jistě právě pro pietu padlých obyvatel obce zůstává zachováno (byť očima autorky nevhodně).

Vyhlídky posed

Doporučovala bych autorce zabývat se důvody zhroucení svahů v okolí tohoto zájmového bodu před tím, nežli navrhne konečné řešení (analyzovat způsob hospodaření a hledat důvod, který by se mohl opakovat; pouhé odvezení materiálu možná nestačí).

Bar „NA MEZI“

Návrh velmi zajímavého řešení implementace atraktivit do volné krajiny, který se pomalu experimentálně prosazuje i v našich podmínkách.

Útulna „KRMELEC“

Velmi zajímavý návrh zakomponovaný do historické trasy Svatojakubské stezky, kterou tímto návrhem oživuje.

Odpočívadlo Na Trojmezí

Místo nyní „pověstné“ jako skládka kompostů, zřejmě v „dohodě“ 3 obcí. Řešení tohoto území je nutné věnovat hlubší analýzu a diskuzi se zástupci správního území.

Doporučovala bych po dohodě se správci a vlastníky místa navrhnout „skutečný řízený kompost“. Pokud taková skládka vzniká, je jasné, že je naléhavé potřebu obyvatel odložit biologický odpad řešit. Likvidací a zákazem se problém nevyřeší, naopak se rozptýlí do celé krajiny. Skutečnost, že „odkladiště“ slouží celému „trojmezí“ dokládá jistý „konsenzus“ využití, možná i za souhlasu vlastníka pozemku, který území obhospodařuje.

Rozhledna Strážnice

Opět doporučuji dříve, nežli se navrhne kácení stromů ve volné krajině ! zhodnotit jejich stav s respektem k jejich stáří a zdravotnímu stavu. Budova se může postavit téměř kdekoliv, ale strom roste i několik generací.

Forma a měřítko výstupů návrhové části:

- situace širších vztahů 1:15 000 – 1:20 000 = splněno
- ostatní situace 1:100–1:2 000 = splněno
- řezy/řezopohledy 1:100–1:500 = plněno
- detaily 1:5 – 1:50 = splněno
- vizualizace návrhu = splněno

Zvolený postup řešení

správný

Posuďte, zda student zvolil správný postup nebo metody řešení.

Vložte komentář.

Zvolený postup je výrazně ovlivněn obtížným tématem ZANIKLÉHO SKLÁŘSTVÍ v regionu, kde je velmi složité nalézt souvislosti s řemeslem, které v tomto regionu zažívalo svůj rozkvět v letech 1707 – 1890; avšak bez přímých dochovaných a zaznamenaných svědectví. Komplexní krajinářské zpracování je velmi obtížné a vyžadovalo by si vstup několika profesí.

Odborná úroveň

A - výborně

Posuďte úroveň odbornosti závěrečné práce, využití znalostí získaných studiem a z odborné literatury, využití podkladů a dat získaných z praxe.

Vložte komentář.

Autorka ve své práci vynaložila velké úsilí v pátrání po genu loci řešeného území. To se jí podařilo ve výsledku nalézt. Navíc přináší pro území možnost síťování s jinými regiony, kde problematika lesního sklárství není natolik skryta. Přináší též poznání, jak významně je obraz zdejší krajiny ovlivněn činností člověka v historickém vývoji sídel a jak je příroda schopna důsledky činnosti člověka v krajině překrýt. **Ve hledání ztracené identity oblasti prokázala autorka neobvyklou pečlivost.**

Formální a jazyková úroveň, rozsah práce

A - výborně

Posudte správnost používání formálních zápisů obsažených v práci. Posudte typografickou a jazykovou stránku.

Vložte komentář.

Jediná výtká zde je; sice chybějíčí číslování stránek předložené práce.

Výběr zdrojů, korektnost citací

B - velmi dobře

Vyjáďte se k aktivitě studenta při získávání a využívání studijních materiálů k řešení závěrečné práce. Charakterizujte výběr pramenů. Posudte, zda student využil všechny relevantní zdroje. Ověřte, zda jsou všechny převzaté prvky řádně odlišeny od vlastních výsledků a úvah, zda nedošlo k porušení citační etiky a zda jsou bibliografické citace úplné a v souladu s citačními zvyklostmi a normami.

Vložte komentář.

Vyhledat zdroje informací k řešení zvolené problematiky bylo pro autorku mimořádně náročné, vzhledem k tomu, že téma lesního sklářství v tomto regionu dosud nikdo nezkoumal. Informace, podle kterých se orientovala na své průzkumné cestě byly pro ni pouze inspirativní. Seznam uvedené odborné literatury tomuto přístupu odpovídá.

Další komentáře a hodnocení

Vyjáďte se k úrovni dosažených hlavních výsledků závěrečné práce, např. k úrovni teoretických výsledků, nebo k úrovni a funkčnosti technického nebo programového vytvořeného řešení, publikačním výstupům, experimentální zručnosti apod.

Vložte komentář (nepovinné hodnocení).

III. CELKOVÉ HODNOCENÍ, OTÁZKY K OBHAJOBĚ, NÁVRH KLASIFIKACE

Shrňte aspekty závěrečné práce, které nejvíce ovlivnily Vaše celkové hodnocení. Uveďte případné otázky, které by měl student zodpovědět při obhajobě závěrečné práce před komisí.

Celkově je práce velmi specifická s velmi obtížně uchopitelným tématem zaniklého řemesla – lesního sklářství – které ve své době významně ovlivnilo obraz krajiny regionu, ve kterém autorka pracuje. Je nutné upozornit na to, že informace vedoucí ke sklářskému řemeslu v místě zájmu diplomové práce dosud nikdo z renomovaných odborníků podrobně nezpracovával.

Systematickou analytickou prací se však autorka dostává k nepatrným stopám, které v krajině po zaniklém řemesle zůstávají. Aplikuje přístup analýz z jiných sklářských regionů a odvozuje vývoj a uspořádání místních sídel, jako důsledek rozmachu lesního sklářství v jeho jednotlivých etapách i v souvislosti s konkrétními sklářskými rody, působícími v regionu.

Dovozuje závislost řemesla na zdrojích

- drcení kamene a s tím související potřeba energie pro pohon strojů, která se promítá do krajiny zejména v oblasti hospodaření s vodními zdroji; zdroj palivového dřeva a s tím související lesní hospodářství; dostupnost regionu a dosažitelnost dalších zdrojů;

do uspořádání sídla v logické potřebě založení sklářské dílny a potřeb nutného obslužného personálu. Tedy přetváření obrazu krajiny podmaněného potřebě člověka, který těží z darů přírody a zpracovává je pro svůj prospěch.

OTÁZKY:

Jak ovlivňuje založení nové sklářské dílny krajinu ve Vámi zvoleném území ?

Jak si vysvětlujete v základním historickém mapování dochovaný obraz zachování poměrně rozsáhlých lesních ploch přesto, že lesy obklopující sídla byly, ve Vámi sledované době, možná jediným zdrojem paliva pro sklářské pece ?

Jak ovlivnilo řemeslo sklářství osídlení krajiny člověkem ?

Popište důsledky hospodaření s vodou ve Vámi sledovaném území v souvislosti s vývojem sklářského řemesla v regionu.

Které místo z mapovaného území se Vám jeví jako strategické pro hledání identity a genia loci ?

Předloženou závěrečnou práci hodnotím klasifikačním stupněm **A - výborně**.

Datum: 29.ledna 2024

Podpis:

Ing. Zdeňka Zemanová

